

CRÒNICA

L'Any Palau i Fabre. — Josep Palau i Fabre (1917-2008), poeta, assagista, narrador, dramaturg, traductor, crític, historiador i col·leccionista d'art, com és conegut, és un dels grans escriptors catalans de la segona meitat del segle xx. Autor d'obres cabdals com els *Poemes de l'Alquimista* (1952), els assaigs de *Quaderns de l'Alquimista* (1997), l'obra dramàtica *Mots de ritual per a Electra* (1955) i el cicle teatral dedicat a *Don Joan* (1952-1957), o els contes aplegats al volum *Contes de capçalera* (1995), s'ha destacat per la defensa de la tradició de la modernitat i de l'avantguarda en la cultura catalana. I ha estat reconegut internacionalment com un dels més rellevants estudiosos de Picasso, sobre el qual va escriure, entre d'altres llibres, una monumental biografia i estudi en quatre volums, traduïts a les llengües més importants.

En commemoració del Centenari del naixement de Josep Palau i Fabre, s'ha celebrat l'Any Palau i Fabre, des del 21 d'abril del 2017 fins al 21 d'abril del 2018, a iniciativa de la Fundació Palau i del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, mitjançant la Institució de les Lletres Catalanes, i amb la col·laboració de nombroses institucions públiques i privades.

L'any 2003 Josep Palau i Fabre va poder inaugurar la Fundació Palau a Caldes d'Estrac, on va fer realitat el desig de preservar tot el seu arxiu documental i la seva col·lecció d'art, juntament amb la del seu pare Josep Palau i Oller, pintor i decorador, per constituir una important selecció de l'art i la cultura catalanes del segle xx. En pocs anys, la Fundació Palau, indispensable per a l'estudi i la difusió de la seva obra, ha esdevingut un centre d'art i de cultura de referència a Caldes d'Estrac, al Maresme i a Catalunya. No és estrany que la Fundació Palau hagi estat l'epicentre de l'Any Palau i Fabre, encara que les nombroses activitats que s'han desplegat durant més d'un any s'han desenvolupat al llarg dels territoris de llengua catalana i en altres indrets, com Màlaga, Madrid o París.

Nou anys després de la mort del poeta, l'Any Palau i Fabre ha permès de plantejar la revisió crítica de la seva obra i de la seva personalitat. Entre els artistes actuals que més interessaren Palau i Fabre hi ha Perejaume i Miquel Barceló. Tots dos han format part del programa expositiu i han col·laborat en diverses activitats. Perejaume ha estat un dels artistes més vinculats a la Fundació Palau, i Barceló ha realitzat la imatge original a partir de la qual s'ha creat el logotip de la celebració. L'exposició *Pregon desig. Miquel Barceló a Josep Palau i Fabre*, que s'ha pogut visitar a la Fundació Palau del 17 de febrer al 9 de setembre del 2018, ha estat una de les mostres més celebrades de l'Any Palau i Fabre.

Entre les exposicions més destacades també cal esmentar, d'una banda, *Jo sóc el meu propi experiment. Tretze lectures dels Poemes de l'Alquimista de Josep Palau i Fabre*, comissariada per Julià Guillamon, que s'ha pogut visitar a la Fundació Palau, a Caldes d'Estrac; al Palau Robert, a Barcelona, i a l'Espai Santa Caterina, a Girona. I, d'altra banda, la mostra *Palau mira Picasso*, comissariada per Víctor Fernández, que, al llarg del 2017 i del 2018, s'ha pogut veure a la Casa

Natal de Picasso de Màlaga; a la Fundació Palau, a Caldes d'Estrac; a Can Serra, seu de la Diputació, a Barcelona; al Centre Cultural Blanquerna, de Madrid; al Museu de Mataró, i al Centre d'Estudis Catalans, a París.

Han estat innombrables les conferències, lectures, festivals de poesia, concerts, espectacles, activitats diverses a centres culturals, escoles i biblioteques, que s'han dedicat a l'obra de Palau i Fabre. Entre les noves aportacions bibliogràfiques podríem esmentar *L'Àlbum Josep Palau i Fabre*, a cura d'Helena Pol (PEN Català i Fundació Palau, 2017); l'estudi i recull d'articles d'Oriol Pi de Cabanyes, *Foc secret de Josep Palau i Fabre* (Courbet edicions, 2018) o el llibre il·lustrat *Palau i Fabre i Barcelona*, a cura de Julià Guillaumon (Galàxia Gutenberg i Ajuntament de Barcelona, 2018).

Entre les activitats acadèmiques cal destacar el *Simposi Internacional Josep Palau i Fabre (1917-2008)*. *L'Alquimista*, que tingué lloc el 9 de novembre del 2017 a l'Institut Francès de Barcelona, i el 2 i 3 de març del 2018 a l'Institut d'Estudis Catalans i a la Fundació Palau, organitzat per la Institució de les Lletres Catalanes, l'IEC, la Fundació Palau i la Universitat de Girona, amb la col·laboració d'altres universitats catalanes, que reuní els més importants coneixedors i estudiosos de l'obra del poeta. I, encara, el Col·loqui Internacional *Josep Palau i Fabre, confluències poètiques et artistiques*, celebrat els dies 27 i 28 de setembre del 2018 a la Universitat Sorbonne de París.

No cal dir que l'Any Palau i Fabre, que s'ha allargat en el temps, ha servit per rellegir i estudiar de nou la seva obra, amb tota la seva complexitat, i per situar-la com cal entre les més destacades de la literatura i la cultura catalana de la segona meitat del segle xx. I alhora ha palesat la necessitat d'aprofundir en diversos aspectes menys coneguts, com ara revisar el seu teatre i aconseguir que es representi en bones condicions. L'homenatge a Palau i Fabre dins de l'exposició *Chef-d'oeuvre*, que s'ha pogut veure al Museu Picasso de París entre el 4 de setembre del 2018 i el 13 de gener del 2019, és la millor mostra de la consagració internacional de Palau com un dels grans estudiosos i coneixedors de l'obra de Picasso de tots els temps.

Manuel GUERRERO BRULLET
Comissari de l'Any Palau i Fabre

Activitats culturals de les universitats de Madrid (2017-2018). — Les principals activitats acadèmiques durant el curs 2017-2018 relacionades amb les universitats de Madrid foren:

A l'octubre de 2017, la defensa de la tesi doctoral d'Ilias Oikonomopoulos, professor de la Universitat d'Atenes, que tingué lloc a la Universitat d'Alacant; fou codirigida pels professors Dr. Vicent Martines (UA) i Dra. Júlia Butinyà (UNED). En data coincident i al Campus de la Nucia d'aquesta mateixa universitat se celebrà el Simposi Internacional «Transmissió del patrimoni Cultural. Clàssics traduïts que fan clàssics (transmissió, traducció, recepció)». S'exposaren les contribucions següents de temàtica relativa a la Filologia catalana: Antoni Biosca (Universitat d'Alacant): «Literatura latina medieval de la Corona de Aragó: la *Descendentia regum Sicilie*»; Juan Francisco Mesa-Sanz (Universitat d'Alacant): «Latín Medieval Diplomático en el Reino de Valencia: apuntes a partir del ejemplo del *Llibre de la Cort del Justícia d'Alcoi*»; José Martínez Gázquez (Universitat Autònoma de Barcelona; RABLB): «Las Glosas al *Alchoranus Latinus* en las controversias islamo-cristianas»; Vicent-J. Escartí (Universitat de València; RABLB): «Traslladar el món clàssic als clàssics catalans medievals (s. XIII-XV)»; Júlia Butinyà (UNED; RABLB): «Del *Griselda a Lo somni*». Ilias Oikonomopoulos (Universitat d'Atenes): «Reflexiones sobre la traducción de *Lo Somni* al griego». Sònia Gros (UNED): «Horaci en *Curial e Güelfa?*»; Josep Ll. Martos (Universitat d'Alacant): «El *Còdex de Cambridge* de Joan Roís de Corella: humanisme i